

HR 2456B/8 10 2019

Parlamentul României
Camera Deputaților

Interpelare

Către: Domnul Ministru Marius-Constantin BUDĂI

De la: Deputat Adrian Dohotaru

Obiectul interpelării: **Dreptate pentru romii deportați în Transnistria**

Stimate domnule ministru Budăi,

Vă solicit dreptate pentru puținii romi rămași în viață dintre cei care au fost deportați în Transnistria. Sunt unul dintre cei peste 1.800 de semnatori ai petiției inițiate de istoricul Petre Matei, care a documentat situația romilor deportați, dar care nu-și primesc drepturile legale prevăzute de Legea 189/2000¹.

Statul român trebuie să își respecte obligațiile față de supraviețuitorii romi ai deportărilor în Transnistria. Între 1942-1944, au fost deportați în Transnistria aproximativ 25.000 de romi și în prezent mai există doar câteva zeci de supraviețuitori. Romii au suferit jumătate de mileniu de sclavie, experiența traumatică a deportării, valuri succesive de evacuări forțate, în principal discriminare pe toate planurile. Identificarea pușinilor supraviețuitori romi cu sprijinul istoricilor și acordarea indemnizației lunare ar fi un gest tardiv de recunoaștere a suferințelor deportaților și a unei istorii puțin cunoscute publicului larg.

¹ <https://compensa.mea.de-duc/petiitions/supravietuitorii-romi-ai-deportarilor-in-transnistria-nu-au-dreptul>

În 16.5.2017, această problemă a fost semnalată Ministerului Muncii și Justiției Sociale, ocazie cu care au fost depuse, la Registratura Generală a MMJS inclusiv semnăturile pentru această petiție (nr. 15739/16.5.2017).

În iunie-iulie 2017 au existat consultări publice pe acest subiect, care au rezultat într-o serie de propuneri concrete pentru adresarea acestei probleme. Printre altele s-a format un grup de lucru constituit din înalți funcționari ai MMJS (Georgeta Jugănar, Maria Leanca, Andreia Roman), ai CNPP (Constanța Matei, Tatiana Nicolau), ai Partidei Romilor (Iulian Paraschiv) și istorici (Petre Matei).

În urma acestor propuneri, d-na Georgeta Juganaru, Director Direcția Asigurări Sociale din cadrul Ministerului Muncii și Justiției Sociale, a elaborat, în 10 iulie 2017 (ora 11.32), o propunere de aducere la zi a normelor pentru aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 127/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 139 din 22 februarie 2002, cu modificările și completările ulterioare. La aceeași data de 10 iulie 2017, d-na Jugănar l-a informat și pe d-l Robert Stănescu (CNPP) cu privire la acest proiect prin care problemele supraviețuitorilor Holocaustului ar fi fost rezolvate.

Reluăm propunerile din proiectul înaintat de d-na Jugănar:

1. Art. 1 se completează cu un nou alineat, alin. (2) cu următorul cuprins:

”Art. 1

(2) - Persoanele care, la data depunerii cererii, nu mai au cetățenia română și care au domiciliul în străinătate pot depune cererea personal la casele județene de pensii, respectiv la Casa de Pensii a Municipiului București, în funcție de ultimul domiciliu din România sau prin mandatar desemnat prin procură specială la casele județene de pensii, respectiv la Casa de Pensii a Municipiului București, în a căror rază teritorială domiciliază mandatarul. De asemenea, cererea purtând semnătura olografă a solicitantului, însoțită de documente justificative legalizate și de certificatul/adeverința de viață, poate fi transmisă prin poștă la casele județene de pensii, respectiv la Casa de Pensii a Municipiului București, în funcție de ultimul domiciliu din România.”

2. Articolul. 4 alin. (1) se completează cu următoarele liniuțe:

”- acte emise de Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România ”Elie Wiesel pe baza documentelor existente în arhivele acestuia”;

- acte emise de Agenția Națională pentru Romi, Agenția de Dezvoltare Comunitară „ÎMPREUNĂ” Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România ”Elie Wiesel” pe baza cecurilor emise de Organizația Internațională pentru Migrație Geneva/alte documente prin care au fost acordate despăgubiri persoanelor persecutate de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice;
- acte emise de Fundația germană “Erinnerung, Verantwortung und Zukunft” (EVZ) traduse în limba română;
- acte emise de Casele de Pensii din Germania care atestă calitatea de persoană persecutată de către regimurile instaurate în România cu începere de la 6 septembrie 1940 până la 6 martie 1945 din motive etnice;
- acte emise de Autoritatea Memoriei Martirilor și Eroilor Holocaustului ”Yad Vashem” din Ierusalim traduse în limba română;
- acte emise de Muzeul Memorial al Holocaustului din Washington traduse în limba română;
- acte emise de Arhivele din Odessa traduse în limba română;

3. După alineatul (3) al articolului 4 se introduce un nou alineat, alineatul (4) care va avea următorul cuprins:

” (4) În situația în care, pentru persoanele de etnie romă deportate în Transnistria documentele doveditoare a persecuției nu cuprind perioada de început și/sau perioada de sfârșit a persecuției, pentru această categorie de persoane perioada de deportare, se consideră a fi 1 iunie 1942 – 1 iunie 1944.”

Țin să vă reamintesc că în 7 martie 2018 am mai adresat o interpelare asemănătoare către MMJS și că răspunsul MMJS (Nr. 1090/LOV/27.04.2018) a fost foarte vag. Cităm din răspunsul dvs: „considerăm propunerile referitoare la folosirea și a altor mijloace de probă a persecuției etnice (ex. documente emise de instituții europene etc) pertinente și oportune”, dar nu ați menționat ce veți face concret.

Vă solicit adoptarea acestor modificări în regim de urgență, cât încă mai există potențiali beneficiari. Totodată, vă solicit să comunicați justificarea pentru care aceste modificări nu au fost adoptate până în prezent, deși aceste soluții au fost propuse cu peste doi ani de zile în urmă.

Vă mai solicit să prezentați următoarele date:

- Care este numărul total al beneficiarilor legii 189/2000 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 105/1999 pentru modificarea și completarea Decretului-nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și

celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările ulterioare? Vă rog să îmi oferiți atât numărul total, cât și o situație defalcată pentru fiecare categorie de beneficiari.

- Câți romi deportați sunt beneficiari ai Legii 189/2000 și cum a evoluat el de la aplicarea Legii? Care este numărul repartizat pe județe (CJP)?

- Câte dosare provenind de la petenții romi au fost refuzate, situație defalcată pe ani și județe (CJP)?

Vă rog să îmi comunicați răspunsul în scris.

Cu respect,

01.10.2019

Deputat

Adrian Dohotaru